

Hei og velkommen til den første av fire kompetansepakker om traumebevisste voksne i barnehagen

Du som jobber i oppvekstfeltet treffer et mangfoldig utvalg av barn og unge, og du har en viktig rolle i det enkelte barns liv. Gjennom alle deres treffpunkter har du en unik mulighet til å påvirke trygghet, utvikling og den psykiske helsen til alle dere møter. Du kan gjøre en stor forskjell.

Er det noen som husker hvordan det opplevdes å få anerkjennelse av en voksen? Eller hvordan det var å møte en voksen som virkelig så deg, og klarte å gi deg varm, trygg og regulert omsorg?

Mange av de dere møter, er på en eller annen måte preget av livsbelastninger eller stressopplevelser. Dermed har dere ikke bare en unik mulighet til å påvirke, men også et stort ansvar i å møte det enkelte barns uttrykk, lytte til deres ytringer, observere deres kroppsspråk og være den støtten et sårbart barn trenger.

Er det naturlig utvikling, trass eller traumer? Sannheten er at vi ikke nødvendigvis alltid vet hva barnet strever med, eller om barnet er utsatt for noe. Derfor er det viktig å møte et barn vi opplever som uregulert med omsorg, støtte og regulerende adferd. Det vil være mer konstruktivt enn å møte det med sanksjoner og konsekvenstenkning.

Hvordan oppfatter du barn som utfordrer deg? Hva har du med deg inn i møte med disse barna i din "ryggsekk" av verdier, erfaring, praksis og teori? Ser du på barnet som et barn *med* vansker eller *i* vansker? Hvilket språk brukes om disse barna? Har du tilstrekkelig kompetanse/trygghet til å mestre å ivareta barnet?

Barn sine vonde erfaringer virker inn på alle livets arenaer. Barnet vil kunne oppleve situasjoner som trigger følelser og kroppslige tilstander både hjemme, i barnehagen og på fritidsaktiviteter. For å legge til rette for at alle barn, også de med vonde erfaringer, har så god utvikling som mulig, trengs det at vi møter dem som hele mennesker. Også med det vonde og vanskelige som preger eller påvirker dem. Traumehistorikk inkludert. Det er også parallelt nødvendig at vi ser deres ressurser og styrker – for de fins der alltid. Ja nyere forskning viser at om vi bruker mer tid på barnas mestring og potensiale enn på det som vi ønsker å forandre, så kan det være veien til et bedre liv.

Kunnskap om traumer, triggere og smerteutrykk er viktig kompetanse å ha i både skole, barnehage, PPT, barnevern og alle andre tjenester som møter barn og unge. Det er ikke uvanlig å peke på andre tjenester i møte med utfordringer man ikke forstår eller klarer å håndtere. Det vil ofte oppleves som at noen “ikke gjør jobben sin”. Alle tjenester trenger å ta et felles ansvar når det kommer til forebygging av psykiske helseplager. Felles kunnskap, forståelse og språk på tvers av tjenestene bidrar til at vi sammen møter barn, unge og familier på den måten de fortjener. Mer enn å fokusere på “dette er ikke vårt mandat”, trenger vi at “Den som ser, tar ansvar”.

Traumebearbeiding for små barn foregår ikke i terapirommet - i alle fall ikke om du spør hjernen. Det kan foregå hele tiden – DU kan legge til rette gjennom trygghet, lek, relasjon og regulering.

Målsettingen med denne kompetansepakken er å gi dere en grunnleggende forståelse av hva traumer er, hvordan traumeerfaringer kan påvirke barnets lek, læring og utvikling, og hvordan dere som fagpersoner kan ivareta barn som lever med livsbelastninger, slik at omsorg og utviklingsstøtte går hånd i hånd.

Kompetansepakken skal bidra til refleksjon over verdier, holdninger og kultur, utvikling av egen praksis, og bidra til økt handlingskompetanse i møte med sårbare barn og unge. Kompetansepakkene består av faglige introduksjonsmoduler, fagfilmer, caser, refleksjonsoppgaver og gruppeoppgaver. Og midt i alt er det DU som er instrumentet.

Lykke til fra oss i RVTS Vest